
RECENZJE I OMÓWIENIA

„Studia Pastoralne” 2026, nr 22, s. 239–240

ISSN 2956-624X

Ks. Ireneusz Celary, *Życie liturgiczne w Kościele katowickim w latach 1925–2025. Jubileuszowa refleksja na 100-lecie archidiecezji katowickiej*, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2025, ss. 254, ISBN 978-83-8353-397-1.

Publikacja stanowi ważną „cegiełkę” w wielości wydarzeń, związanych z obchodami 100-lecia archidiecezji katowickiej. Zawiera pożyteczną retrospekcję w dzieje Kościoła katowickiego. Sięgają one 1925 r. Przedmiotem publikacji jest życie liturgiczne w tym Kościele diecezjalnym. Jest ono częścią duchowego patrymonium ludu Bożego na Górnym Śląsku.

Autor przybliżył, syntetycznie, dynamikę życia liturgicznego. Wpisał je w kontekst historyczny i pastoralny. Kontekst historyczny archidiecezji przypomniiał, że życie liturgiczne doświadczyło brutalnych ingerencji władz niemieckich w czasie II wojny światowej. Duchowni i wierni mieli wiele trudności w tym względzie także po wojnie. Te trudności powodowały władze komunistyczne w Polsce. Mimo zewnętrznych trudności dokonywał się w archidiecezji rozwój życia liturgicznego. Liturgia była źródłem duchowego wzrastania wiernych. Oni bowiem w czynnościach liturgicznych, w wierze, doświadczali zbawczej obecności Jezusa Chrystusa.

Autor podkreślił, że życie liturgiczne jest częścią pastoralnej misji Kościoła diecezjalnego. Kościół jest budowany mocą Eucharystii. W jej celebracji Chrystus, mocą Ducha Świętego, uobecnia misterium swej Paschy. Jego przejście przez śmierć krzyżową do chwalebnego zmartwychwstania stanowi źródło i szczyt pastoralnej misji całego Kościoła.

Tę świadomość u katowickich diecezjan budzili ich biskupi. Działania hierarchów w wymiarze refleksji teologicznej i wypracowania modeli formacji liturgicznej wspierał Uniwersytet Jagielloński, a od 2001 r. Uniwersytet Śląski. Tam formację intelektualną zdobywali alumni katowiccy. Jej kontynuacja i pogłębienie w wymiarze formacji ludzkiej, duchowej i pastoralnej była realizowana w Wyższym Seminarium Duchownym. Autor przywołał liturgistów, którzy w interesującym okresie kształtowali świadomość i umiejętności liturgiczne alumnów.

Pasterze Kościoła katowickiego troszczyli się także o formację liturgiczną swoich diecezjan. Pragnęli ich świadomego, czynnego i pełnego uczestnictwa w czynnościach liturgicznych. Pomocą w tej formacji były ustawy wypracowane przez dwa synody diecezjalne. Formacja zaś dokonywała się w parafiach.

W ramach formacji liturgicznej wiernych wiele wysiłku wkładano w kształtowanie służby liturgicznej. Pełnione przez świeckich funkcje liturgiczne są sposobem czynnego uczestnictwa w liturgii. One stanowią także stymulator do aktywności pozostałych uczestników świętych czynności.

Sprawy liturgiczne były przedmiotem troski komisji diecezjalnych: liturgicznej oraz ds. muzyki kościelnej i sztuki sakralnej. Liturgia potrzebuje funkcjonalnych kościołów, pięknych szat liturgicznych i szlachetnych naczyń liturgicznych. Wykorzystuje także muzykę i śpiew, które są integralnym elementem czynności liturgicznych.

Autor miał świadomość, że życie liturgiczne wiernych jest zasilane treściami nabożeństw. One bowiem przygotowują do liturgii oraz utrwalają jej doświadczenia w uczestnikach liturgicznych celebracji.

Publikacja jest dobrze udokumentowana źródłami. Jej język jest teologiczny, ale zrozumiały. Jest poprawna merytorycznie i metodologicznie. Jej wydanie będzie pomocą dla duchownych, aby zawsze troszczyli się o celebrowanie misterium Jezusa Chrystusa w dyscyplinie wiary. Dla świeckich może stanowić zachętę do pogłębiania świadomości liturgicznej, także do chętnego wykonywania funkcji liturgicznych, które nie wymagają święceń. To ma prowadzić do pełnego uczestnictwa we mszy św., zwłaszcza niedzielnej. Pełny udział dokonuje się przez przyjęcie Komunii św. Jest to najpełniejsza, na ziemi, wspólnota ze zmartwychwstałym Chrystusem. On bowiem jest osobowo obecny pod postacią konsekrowanego chleba i wina. Jest obecny cały pod każdą cząstką tych postaci.

Publikacja stanowi ważny wkład na rzecz upowszechniania duchowego dziedzictwa Kościoła katowickiego. To dziedzictwo przez ostatnie stulecie kształtowała dynamika życia liturgicznego. Jest ono bogactwem i stymulatorem, które kształtują współczesne duchowe oblicze Górnego Śląska, owej „Małej Ojczyzny”, której błogosławioną cząstką jest archidiecezja katowicka.

Ks. Kazimierz Matwójuk

<https://orcid.org/0009-0001-4745-7265>

„Studia Pastoralne” 2026, nr 22, s. 239–243

ISSN 2956-624X

Dziedzictwo przekazane. Kolekcje darów w zbiorach Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, red. A. Muc, Wydawnictwo WueM, Katowice 2025, ss. 205, ISBN 978-83-975397-1-6.

Dary odgrywają istotną rolę w procesie gromadzenia zbiorów przez każdą bibliotekę. We *Wstępie* książki *Dziedzictwo przekazane. Kolekcje darów w zbiorach Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, napisanej pod redakcją Agaty Muc, a stanowiącej przedmiot niniejszego omówienia, autorka